

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bono Sodalitatis Partheniæ, Et Officiis Sodalium Erga Deiparam Patronam

Bourgeois, Jean

Antverpiæ, 1622

Cap. 9. Paradisus est & hortus deliciarum cælestis sponsi, & sponsæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48699)

LIBER I. CAPVT VIII. 77

centuræ ac proterentur. Vicerunt iam plurimi commilitonum nostrorum, ac sempernum illi Principi suæ in cælis defixere trophæum, victoriæ per eam partæ monumentum. hac eadem audendum duce ac confidendum, sub eiusmodi signis moriamur, illique interea gratulantes & confidentes accinamus: *In te* ^{Psal. 43 6.}
inimicos nostros ventilabimus cornu, & in no- ^{7.8.}
mine tuo (potentissimo Maria) spernemus
insurgentes in nobis. Non enim in arcu meo
sperabo, & gladius meus non saluabit me;
saluasti enim nos de affligentibus nos, & o-
dientes nos confudisti. In domina nostra lau-
dabimur tota die mortalitatis huius, quæ
tota militia est & tētatio, & in nomine tuo
suauissimo Mariæ confitebimur in sæculum.

CAPVT IX.

Paradisus est & hortus celestis Sponsi,
& Sponsæ.

A Difficili & molesta dimicatione,
 quæ nobis est cum carne, cum mū-
 do, cum dæmone, animus subinde refi-
 ciendus est, & ad spiritales vires instau-

D 3 ran-

78 DE BONO SODAL. PARTH.
randas recreāduſ. Quem in finem com-
paratus videtur hic Deiparæ Sodalitatis
hortus amœniſſimus, ſacrorum vitæ Do-
mini & Saluatoris noſtri, & Sanctiſſimæ
Matris myſteriorum varietate, velut in
areolas elegantiffimè partitiſ, tum plā-
tis ac floribus virtutum omnium excul-
tus, fructibusque pietatis affectuum o-
mniſque copiā bonorum operum ac me-
ritorum exuberans. Ad animi triftitiam,
perturbationemque repellendam, nihil
æquè valere ac myſteriorum vitæ Chri-
ſti Domini, Sanctiſſimæque eius Matris
commemorationem pio multorum ex-
perimento compertum eſt, quorum
plantaria ac roſaria myſteriorum hoc in
horto naſcuntur, permixta, vti dixi, vir-
tutum omnium floribus, ac pietatis affe-
ctuum, operumque bonorum fructibus.
Ipa cum primis Sanctiſſima Virgo cen-
ſeri poteſt & debet hic hortus, toti acce-
ptiſſimus Sanctiſſimæ Trinitati, ad ſum-
mas eius Deitatis delicias comparatus,
diuina eius manu conſitus, in quo ſit hæc
omnis florum, fructuumque cæleſtium
copia; de quo prædicat hortus cæleſtis
Spon-

Sponsus: *Hortus conclusus soror mea, sponsa,* *Cant. 4. 12.*
hortus cōclusus, diuinæ gratiæ custodia cir-
 cūseptus ac munitus, vt nunquā in illum
 irrepere potuerit inimicus anguis, nulla
 in eum vnquā gliscere ac serperemaligna
 fraus atq; suggestio. Bis cōclusus aduer-
 sus vtrumq; peccati genus, & quod ori-
 gine cōtrahitur, & quod actione, vel o-
 missione suscipitur; fons signatus. Non
 arefcit hic hortus, sed fonte viuo, sancti
 Spiritus influxu iugiter irrigatur ac fœcū-
 datur. *Emissiones tuæ paradus malorum pu-* *Cant. 4. 13.*
nicorum, cum pomorum fructibus, vt intelli-
 gas Virginis Matris beneficio Sodalita-
 tem eius, hortum quoque esse perillu-
 stre malorum granatorum, cum po-
 morum fructibus. Quorū in ea sunt eius
 clientes & alumni, tot velut eius mater-
 nā manu consitæ sunt arbores, quas &
 continuus diuinæ Filij gratiæ vitalibus
 vndis irrigat, fouet, & ad fructuum v-
 bertatem maturitatemq; perducit. E-
 go, inquit, quasi trames aquæ immensæ,
 de fluuio (æternæ & inexhaustæ, cuius
 mater existit & filia, sapientiæ) quasi flu-
 uij dioryx, & sicut aquæ ductus exiui de

paradiso. Dixi; Rigabo hortum meum
 plantationum, & inebriabo prati mei
 fructum. Quis hic plantationum hor-
 tus, quis fructus eius prati potior, quàm
 Sodalium cœtus, qui se eius honori pla-
 nè consecrauit, qui ab ea vitam ducit, il-
 liquè rependere totam habet in votis?
 In quo deliciae sunt Beatæ Matris, ad quæ
 hortum filium suum & Deum, sponsum
 animæ suæ in Canticis inuitat: *Veniat di-*
lectus meus in hortum suum, & comedat fru-
ctum pomorum suorum, quæ eius gratia
 plantauit, excoluit, & ad eam fructuum
 suauissimorum copiam promouit. *Om-*
nia poma noua & vetera, ait, *seruauit tibi di-*
lecte mi. Et novos & veteres illi Sodales
 offert, quæque ab eis rectè facta patran-
 tur, seu intra veteris adhuc naturæ leges
 finesque cohibita, seu nouæ ad gratiæ
 gradum, splendoremque prouecta diui-
 num. Omnia vult suorum clientum re-
 ctè facta, seu naturæ, seu gratiæ finibus
 inclusa ad vnam filij sui gloriam confer-
 ri, eiusque vnus honori consecrari. Hos
 alloquitur, cùm ait; *Obaudite me diuini*
fructus, & quasi rosa plantata super riuos a-
 qua-

Cant. 5. 1.

Cant. 7. 13.

Eccli 39.

17.

LIBER I. CAPVT IX. 81

quarum fructificate. Collaudate canticum, & benedicite Dominum in operibus eius, vt, cum certo numero repetitæ precatationis Dominicæ, salutationisq̃ue Angelicæ consuetum omni die pensum exsoluunt, vel albicantes rosas mysteriorum gaudij, vel purpureas mœtoris, vel gloriæ damascenas & aureas ore promant, ac filio deferant Sodales, veluti viua ab se confita & exulta rosaria, vt corollas cœlesti sponso & sponsæ gratissimas ea rosarum pulcherrimâ varietate contextas offerant. Rosa princeps florum habetur pulchritudine, fragrantia, suauitate, ad corollas concinnâdas aptissima, typus proinde diuinæ laudis; quæ defertur horum sacrorum commemoratione mysteriorum. His verò permisceri possunt lilia castitatis, violæ humilitatis, & hyacinthi modestiæ, heliotropium obedientiæ, narcissus paupertatis, & omnium virtutum tulipæ variegatæ. Nec deesse debēt fructus pomorum omnis generis affectuum pietatis, congratulationis, compassionis, compunctionis, contritionisq̃ue de peccatis, spei & gaudij spiritualis,

D s imi-

imitationis, admirationis, amoris, & zeli
 flagrantissimi, tum & alij fructus diuino-
 rum actuū adorationis, oblationis, gra-
 tiarum actionis, petitionis, obtestatio-
 nis; qui cum hisce mysterijs demetūtur,
 & in eorum vsurpatione frequentantur,
 per Sanctissimam Virginem Christo Do-
 mino Sponso sunt offerendi, quo magis
 hoc suo delectetur horto, in eumque
 crebrius veniens, & ipse vicissim ad eun-
 dem Diuam matrem suam sponsam a-
 mantissimam, & eius clientes benignè
 inuiter, vt mihi quidem facere viderur
 in eodem Cantico: *Veni in hortum meum
 soror mea, sponsa, messui myrrham meam cum
 aromatibus meis, comedi fauum cum melle
 meo, bibi vinum meum cum lacte meo: come-
 dite amici & bibite, & inebriamini carissi-
 mi.* Venit in hortum Sodalitatis, quem
 suum reputat Saluator, quia est suæ spō-
 sæ & matris; frequens hoc in horto, hīc
 messuit myrrham vitæ ac passionis ama-
 rissimæ, tum flagrantissimæ charitatis
 cæteraque virtutum aromata. Fauum itē
 & mel, lac & vinum sacrosanctæ suæ hu-
 manitatis, ac deitatis cæleste nectar &
 am-

Cant. 5. 2.

ambrosiam sponsæ ac matris suæ Sodalibus apponit, & vt ad satietatem spiritalem, ad ebrietatem vsque diuinam hinc mysteriis reficiantur, exoptat. Quid enim est demessa myrrha, nisi laborum, dolorum, amaritudinum & acerbitatum, tum matris, tum filij, per omnem vitam collectus ille fasciculus, de quo gloriabatur eadem sponsa; *Fasciculus myrrha dilectus meus, inter vbera mea, proximus cordi, commorabitur?* Quid aromata nisi charitatis, humilitatis, patientiæ, mansuetudinis, omniumque virtutum exempla, quæ relucet in vtriusque Matris ac Filij vita, sanctissimisque moribus, maximo nobis ad omnem vitæ rationem documêto, & ad præcipuam quamdam imitationem incitamento, myrrha pœnitentiam & mortificationem, aromata contemplationem & orationem nobis hinc demetendam insinuant? Fauus cum melle sociatus sacratissimæ eius humanitatis virgineam ceram adumbrat, quam melleæ deitatis impleuit plenitudo. Lac & vinum deitatis & humanitatis eadem illa mysteria inchoantibus

Cant. 1. 12

84 DE BONO SODAL. PARTH.

suauissimum pabulum, & facillimum
 lactis instar, quod infantibus propina-
 tur, & efficacissimum prouectioribus,
 quo capiantur, & ad imitationis vsque
 saturitatem, ebrietatemque exuberantis
 lætitiæ suimet obliti, & à se ipsis velut
 auocati & abducti in Deum penitus
 transferantur. Lac & vinum fructus est
 horum mysteriorum diuinæ gratiæ &
 inspirationis, simul & suauissimæ & po-
 tentissimæ, quæ vti lac delectet, vti vinū
 inebriet, nutriat infantes, viros capiat, &
 extra se in Deum suimet oblitos abdu-
 cat. Igitur & sponsæ, & sponsi inuitatu:
 Comedite amici & bibite, & inebriami-
 ni charissimi, quibus iste cælestis obligit
 fauor, vt in album amicorum & charis-
 simorum relati ad hanc sacrorum my-
 steriorum mensam conuiuæ frequentes
 adhiberemini. Hoc in horto videre mi-
 hi videor sacrum quoddam nemus altis-
 simarum, odoriferarum, & ad omnem
 fructum vberimarum arborum, quale
 quondam nemus Abraham Patriarcha
 plantauit in Bersabee ad inuocandum
 nomē Dei æterni: quod interpretor pri-
 mum

Gen. 21.

31.

mum ipsam Sanctissimam Dei Matrem Patronam nostram; tum eius beneficio Sodalitatem, in qua tot sunt ab ea plantatæ atque eductæ arbores proceræ ac frugiferæ, quot sunt eximiâ virtute præstantes Sodales. Post illa verba, quæ à Sodalitate non sunt aliena, *Et in plenitudine sanctorum detentio mea*; sic ait, *Quasi cedrus exaltata sum in Libano*, supremas ipsas Angelicas mentes puritate ac sanctitate transcendens, Beata Mater, & quâdam ei tametsi valdè remotâ propinquans æmulatione, eodem certè aspirans Sodalitas. *Et quasi cypressus in monte Sion*, Patriarchas & Prophetas diuini cuiusdam odoris fragrantiam recreans. *Quasi palma exaltata sum in Cades in Engaddi*, de quâ palmâ per Saluatorem filium olim Apostoli & Martyres victoriæ suæ palmas, & nunc quoque coronas decerpent inferioris meriti Sodales mei. *Et quasi plantatio rosa in Iericho*, quâ se rosâ purpureâ Martyres, albâ virgines coronant; Sodales verò mysteriorum albas gaudij, rubras mœroris, aureas gloriæ permixtas ad virgineum sertum quoti-

Eccli 24.

16.

v.17.

v.18.

v.19.

tidie colligunt, tanto capiti non indecorum. *Quasi oliua speciosa in campis*, symbolum misericordiae passim in campis obuijs expositae, quae fuit in Confessores, & est in Sodales exuberantissima. Et *quasi platanus exaltata sum iuxta aquas in plateis*, qua platano latissima ac frigidissima Virginum chori propè infiniti sexus vtriusque obumbrantur, & ab aestu noxio proteguntur. *Sicut cinnamomum, & balsamum aromatizans odorem dedi; quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris, & quasi storax, & galbanus, & vngula, & gutta, & quasi libanus non incisus vaporavi habitationem meam, & quasi balsamum non mixtum odor meus.* Valent haec ad suffitum diuino Numini gratissimum in sacrificijs offerendum, ad serpentes, animantesque pestiferas longius arcendas, ad aegros, faucios & nauseabundos subinde Sodales curandos ac reficiendos. Cinnamomum aromatizans & balsamum iugem mentis precationem, myrrha electa sensuum & passionum, quae tamen in Virgine numquam limites rationis excessere, compressionem; cetera pigmenta omnium

vir-

virtutum odoratā maximè commixtionem insinuant, qua nos perfundi, atque intimè ad animæ fundum vsque condiri atque imbui vehementer cupit amantissima Mater. Denique qualis sit ipsa, qualisque Sodalitas esse debeat, alia quoque consimili declarat similitudine:

Ego quasi terebinthus extendi ramos meos, & v. 22.

rami mei honoris & gratie. Ego quasi vitis v. 23.

fructificaui suauitatem odoris, & flores mei fructus honoris & honestatis. En cuiusmodi oporteat esse Sodales, ramos honoris & gratiæ, fructus honoris & honestatis, tam præstanti radice, tam eximio nemore atque horto fructus haud indecoros, minimèque indignos flores, è quibus B. Matri cælestis corolla contextatur in æterno gloriæ regno ac domicilio.

CA-